

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002474

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Наталія Петрівна

2. Nataliia Bondarenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7531-9858

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філософія

Дата захисту: 06-09-2024

Спеціальність за освітою: Початкове навчання

Місце роботи здобувача: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 20.033

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.11.21.03

Тема дисертації:

1. Освітнє середовище: єдність форми та змісту як імператив ефективності.
2. Educational environment: unity of form and content as an efficiency imperative

Реферат:

1. Системний аналіз освітнього середовища крізь призму перспектив підвищення рівня його ефективності дає підстави для твердження, що акцентованість на формальних, методичних і кількісних аспектах освітнього середовища стає на заваді розумінню змістовних, методологічних і якісних пріоритетів, а превалювання в освітній процесуальності формальних та кількісних ресурсів і засобів не гарантує досягнення змістовної та якісної мети. З цієї причини актуалізується необхідність добудови формальних функціонально-інструментальних опцій освітнього середовища сучасності пріоритетами змістовними і якісними, когерентними місії, покликанню, призначенню освіти. Концептуалізовано висновок, згідно з яким належна змістовна і якісна забезпеченість освітнього середовища не повинна підміняти собою і досягатися за рахунок ресурсного забезпечення освіти, недостатній рівень якого робить примарними перспективи реалізації на практиці змістовного і якісного потенціалу освітнього середовища. Таким чином, імперативом

ефективності освітнього середовища постає єдність його форми та змісту: гармонійність такого симбіозу і взаємопотенціуюча дія його інструментально-функціональних компонентів визначає як поточний рівень ефективності освітнього середовища, так і перспективи його еволюціонування. Отримало подальший розвиток положення, відповідно до якого ефективність освітнього середовища віддзеркалює співвідношення результату (ефекту) освітнього процесу та ресурсів, витрачених на його досягнення. Ефективність освітнього середовища на процесуальному, результуючому та ресурсному рівнях визначається комплексною взаємодією світоглядних, змістовних, особистісних, організаційних та технологічних умов (факторів).

Обґрунтовано пріоритетність значення суб'єктного статусу освітнього середовища для перспектив його ефективності: від освітнього середовища очікують не безапеляційного слідування у фарватері тенденцій, притаманних конкретній епосі й конкретному суспільству, а кваліфікованого осмислення небезпек і формулювання аргументованих пропозицій щодо виходу з кризових ситуацій і подолання негативних тенденцій. Саме фактор обмеженої, часткової) суб'єктності освіти призводить до рефлексійної деморалізації і аналітичного розфокусування теоретико-концептуального супроводу якісних і цільових аспектів функціонування освітнього середовища. Уточнено змістовну демаркацію місій та візій закладів вищої освіти: якщо місії віддзеркалюють покликання, призначення, вектори і преференції розвитку закладів вищої освіти, то візії пов'язані з позиціонуванням, яке конкретизується в цільових пріоритетах і набуває прикладного втілення у форматі освітніх програм. Концептуалізовано висновок із приводу того, що ефективність освітнього середовища значною мірою визначається ефективністю мислення й світогляду, культивованого освітнім середовищем. Більше того, від якості й ефективності мислення істотно залежать перспективи як особистісного, так і суспільного розвитку загалом. На підставі компаративного аналізу з'ясовано, що в контексті потреб суспільства знань і наукової функції університету пріоритетного значення набуває фактор інтелекту як якісної сукупності пізнавальних ресурсів та ефективності мислення загалом і його наукових опцій зокрема. Саме генерування і капіталізація інтелекту постає тією місією, яка безвідносно до місійних і візійних відмінностей набуває універсального значення для університетів як репрезентантів топ-рівня освітнього середовища. Увиразнено концептуальний підхід, згідно з яким позиціонування університету як професійного, культурного і дослідницького центру визначає триєдину цілісність тих завдань, що стоять перед системою університетської освіти: здійснення професійної підготовки, освіти людини і підготовки її до дослідницької діяльності. Взаємозумовленість і взаємопотенціювання цих завдань зумовлюють інтелектуальну атмосферу й сам дух університетської освіти. Двома ключовими складовими, як втілюють сутнісну специфіку місії університету як соціальної інституції, є, по-перше, ретрансляція знань як передумова й запорука соціокультурної спадкоємності людства, по-друге, наукове дослідження як віддзеркалення цілепокладаючої специфіки цивілізації і динаміки її смислової та значеннєвої еволюції.

2. Systematic analysis of the educational environment through the prism of prospects for increasing its effectiveness gives grounds for asserting that the emphasis on the academic environment's formal, methodological, and quantitative aspects becomes an obstacle to understanding the content, methodological, and qualitative priorities. The prevalence of formal and quantitative resources and means in the educational process does not guarantee the achievement of a meaningful and qualitative goal. For this reason, the need to complete the formal functional and instrumental options of the educational environment of our time with the priorities of content and quality, coherent mission, vocation, and purpose of education is actualized. The conclusion is conceptualized, according to which the proper meaningful and high-quality provision of the educational environment should not replace itself and be achieved at the expense of the resource provision of education, the insufficient level of which makes the prospects for the implementation of the meaningful and high-quality potential of the educational environment in practice illusory. Thus, the imperative of the effectiveness of the academic environment is the unity of its form and content: the harmony of such symbiosis and the mutually potentiating effect of its instrumental and functional components determines both the current level of effectiveness of the educational environment and the prospects for its evolution. The provision has been further developed, according to which the effectiveness of the educational environment reflects the ratio of the educational process's result (effect) and the resources spent on its achievement. The effectiveness of the

educational environment at the procedural, resulting, and resource levels is determined by the complex interaction of worldview, content, personal, organizational, and technological conditions (factors). The priority of the importance of the subjective status of the educational environment for the prospects of its effectiveness is substantiated: the academic environment is not expected to follow in the wake of the trends inherent in a particular era and a specific society but to understand the dangers and formulate well-reasoned proposals for overcoming crises and overcoming negative trends. The limited, partial subjectivity of education leads to reflexive demoralization and analytical defocusing of theoretical and conceptual support of qualitative and target aspects of the functioning of the educational environment. The meaningful differentiation of the missions and visions of higher education institutions has been clarified: if the missions reflect the vocation, purpose, vectors, and preferences for the development of higher education institutions, then the visions are related to positioning, which is specified in the target priorities and becomes applied in the format of educational programs. The conclusion is that the effectiveness of the educational environment is largely determined by the quality and effectiveness of thinking and worldview cultivated by the educational environment. Moreover, the quality and effectiveness of thinking significantly depend on the prospects for personal and social development in general. Based on comparative analysis, it was found that in the context of the needs of the knowledge society and the scientific function of the university, the factor of intelligence as a qualitative set of cognitive resources and the effectiveness of thinking in general and its scientific options, in particular, acquire priority. It is the generation and capitalization of intelligence that is the mission that, regardless of mission and visionary differences, acquires universal significance for universities as representatives of the top level of the educational environment. The conceptual approach is expressed, according to which the university's positioning as a professional, cultural, and research center determines the triune integrity of the university education system's tasks: the implementation of professional training, human education, and preparation for research activities. These tasks' interdependence and mutual potentiation determine the intellectual atmosphere and the spirit of university education. Two key components, as they embody the essential specifics of the university's mission as a social institution, are, firstly, the retransmission of knowledge as a prerequisite and a guarantee of the socio-cultural continuity of humanity, and secondly, scientific research as a reflection of the goal-setting specifics of civilization and the dynamics of its semantic and meaningful evolution.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бондаренко Н.П. Досвід організації дошкільного освітнього середовища Великої Британії. Просторовий розвиток, (6), 379–385. (2023). ISSN 2786-7269(Print), ISSN 2786-7277 (Online)
- Бондаренко Н.П. Освітнє середовище: єдність форми та змісту. Вища освіта України. Київ, 2023. Вип.4. С. 40–49. ISSN 2078-1016
- Бондаренко Н.П. Освітнє середовище сучасності як предмет світоглядної демаркації. Освітній дискурс: збірник наукових праць. Київ, 2023. Вип.47 (12). С. 87–101. ISSN print 2522-9699; ISSN online 2616-5007.
- Бондаренко Н.П., Чорноморденко І.В. Організація сучасного освітнього середовища дошкільної освіти (ранній вік). Том 38 № 2 (2023): Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія. Збірник наукових праць. № 2 (38) 2023, с.115-119. ISSN 2411-5606

- Таран, Г., Бондаренко, Н., Чорноморденко, Д., Богатирьов, Д., Спиридонов, М. і Матвіїв, В. 2023. Сучасні інноваційні технології в рамках підготовки майбутніх фінансистів. Financial and credit activity problems of theory and practice. 3, 50 (Чер 2023), 468–476. ISSN 2306-4994 (print), 2310-8770 (online).
- Бондаренко Н. П. Концептуальні контрверзи освітнього середовища як світоглядний виклик. Культурологічний альманах, 2024, (1), с. 167–176. ISSN: 2786-7250 Online ISSN: 2786-7242 Print.
- Taran, G., Chornomordenko, D., Bondarenko, N., Bohatyrov, D., & Spiridonov, M. (2022). The main aspects of teaching in the context of the development of the educational environment and culture at universities. Revista Tempos E Espaços Em Educação, 15(34), e17256. <https://doi.org/10.20952/revtee.v15i34.17256> e-ISSN 2358-1425

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 014U002523 0121U108850

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чорноморденко Іван Васильович

2. Ivan V. Chornomordenko

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9204-6342

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самчук Зореслав Федорович

2. Zoreslav F. Samchuk

Кваліфікація: д.філос.н., с.н.с., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7247-186X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Код за ЄДРПОУ: 16394076

Місцезнаходження: вул. Генерала Алмазова, буд. 8, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярошенко Алла Олександрівна

2. Alla O. Yaroshenko

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8389-7639

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Триняк Майя Вікторівна

2. Maïya V. Trynyak

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4981-8535

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хавроненко Василь Дмитрович
2. V. Khavronenko

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0919-6620

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гоцалюк Алла Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гоцалюк Алла Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бондаренко Наталія Петрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна